

35. OUDE RIJNZONE (INCLUSIEF VENSTER BODEGRAVEN-WOERDEN)

DOEL

Het realiseren van een samenhangende ontwikkeling en integrale uitvoering van werken, wonen, infrastructuur, recreatie en een groen-blauw structuur, gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied de Oude Rijnzone als onderdeel van het Groene Hart.

Dr. Jacqueline Cramer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Tony van de Vondervoort, (gebieds)gedeputeerde Oude Rijnzone van de provincie Zuid-Holland

Hierna te noemen: Partijen

Komen overeen zich in te spannen dat de volgende stappen genomen worden:

- Besluit Uitvoeringsprogramma 2008-2020 door regio (medio 2008)
- Besluit bedrijventerreinenstrategie door regio (2008)
- Gefaseerd uitvoeringsbesluiten en start realisatie door regio (2008-2020)
- Besluit over financiële bijdrage uit Nota Ruimte Budget door Rijk (2009)

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer spant zich in:

- Rijksinzet, afstemming en besluitvorming met andere ministeries te verzorgen (inhoudelijk, financieel, inzet instrumenten, kennis en deskundigheid).
- Een besluit te nemen over een financiële bijdrage uit het Nota Ruimte Budget

De projectgedeputeerde Oude Rijnzone van de provincie Zuid-Holland spant zich in:

- om in samenwerking met betrokken partijen een programma op te stellen gericht op de (gefaseerde) uitvoering van de Transformatievisie Oude Rijnzone 2020.
- voor afstemming met en draagvlak binnen de betrokken gemeenten, waterschappen en provincies Zuid-Holland en Utrecht te zorgen (inclusief derden die bij het project betrokken zijn of belanghebbend zijn)
- actief te zijn in het verkrijgen van financiële bijdragen vanuit de regio.

De ambassadeur van dit project is mw. Ellen Verkoelen.

Kaart Transformatievisie 2020

PROJECTOMSCHRIJVING

De hierboven gemaakte bestuurlijke afspraken hebben betrekking op de volgende projectomschrijving.

AANLEIDING

De Oude Rijnzone is een deels verrommeld en deels verouderd gebied met steden, dorpen, bedrijven en agrarische functies in een cultuurhistorisch en landschappelijk interessant lint langs de Oude Rijn van Leiden tot Woerden. Kernproblemen zijn de verouderde bedrijfstreinen, de slechte bereikbaarheid en de ongerichte ruimtelijke ontwikkeling waardoor ruimtelijke kwaliteit en economische vitaliteit onder druk staan.

Het project biedt een kans om centraal in de Randstad een gebied te transformeren naar een aantrekkelijke woon- en leefomgeving waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de kwaliteit van de Randstad en het Groene Hart als geheel (wonen, werken, recreatie en mooie gebieden in de Randstad).

DOEL

De Partijen zullen zich inzetten voor het realiseren van een samenhangende ontwikkeling en integrale uitvoering van werken, wonen, infrastructuur, recreatie en een groen-blauw structuur, gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied de Oude Rijnzone. Dit wordt geconcretiseerd via de volgende doelstellingen:

1. Versterking van de economische vitaliteit en de ontwikkeling van kwalitatief hoogwaardige woon- en werkmilieus
 - bouw nieuwe woningen, deels geconcentreerd rond haltes van de RijnGouweLijn;
 - een goede inpassing van nieuwe bebouwing in het Groene Hartlandschap, zoveel mogelijk gebundeld op de oeverwal (stedelijke rivieroever);
 - herstructurering en transformatie van bestaande bedrijventerreinen (kwaliteitsverbetering, transformaties in functies en functiemenging, zoveel mogelijk clustering bedrijven in de Hoge Milieucategorie (HMC), ruimtewinst door o.a. intensivering en stimuleren meervoudig ruimtegebruik);
 - aanleg van nieuwe bedrijventerreinen met Groene Hart kwaliteit (groene werklandschappen).
2. Versterken groenblauwe kwaliteit (natuur, water, landschap, recreatie, cultuurhistorie): versterken visuele en functionele verbindingen Oude Rijnzone met het omliggende Groene Hart, zowel langs de Oude Rijn als in noord-zuidrelaties:
 - realiseren van een doorgaande recreatieve route langs de Oude Rijn met toeristische attracties gekoppeld aan het cultureel erfgoed (Molens, industrieel erfgoed zoals Nieuw Werklust, De Limes en het Groene Hart bezoekerscentrum Wierickerschans);
 - realiseren van ecologische en recreatieve dwarsverbindingen tussen de veenweidegebieden ten noorden en zuiden van de Oude Rijnzone, gekoppeld aan nieuwe en bestaande landschapselementen, waaronder de 'Natte As' in het gebied tussen Woerden en Bodegraven;
 - realiseren van een ecologische en recreatieve verbinding langs de Oude Rijn en N11;
 - versterken van de belevingswaarde: behoud van zichtbare cultuurhistorie, de rivier als samenhangend element, het vrijhouden van zichtassen (openheid) over de Oude Rijn naar het Groene Hart.
3. Benutten van en investeren in infrastructuur,
 - verbetering van de bereikbaarheid voor wonen, werken en recreatieve doeleinden;
 - verbetering verkeersveiligheid.

SCOPE

Het Randstad Urgentproject betreft het gebied langs de Oude Rijn tussen Leiden en Woerden in de provincies Zuid-Holland en Utrecht. Het gebied is gelegen in de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Rijnwoude, Alphen aan den Rijn, Bodegraven, Woerden, het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden. Hierna te noemen: de regio.

Het gebied vormt onderdeel van het Nationale Landschap Groene Hart en betreft 2 van de 10 icoonprojecten die door de stuurgroep Groene Hart zijn aangewezen. Icoonprojecten zijn essentieel voor de realisatie van het Groene Hartbeleid, hebben een voorbeeld- of aanjaagfunctie en bij deze projecten is reëel zicht op de uitvoering.

Het project is uitgewerkt in een aantal stukken die leidend zijn voor de uitvoeringsfase:

1. De Transformatievisie 2020 Focus Oude Rijn (2006) die de strategie, uitgangspunten en ruimtebehoefte voor ruimtelijke kwaliteit, oevers, wonen, werken en het groenblauwe raamwerk bevat.
2. Het bijlagenrapport van de Transformatievisie 2020 (2006) dat deelgebieduitwerkingen bevat, waaronder een gebiedsvisie over het gebied van het Venster Bodegraven-Woerden.
3. Het rapport Ruimtelijke Kwaliteit Oude Rijnzone (2007) dat 12 richtlijnen bevat om de gewenste ruimtelijke kwaliteit op hoofdlijnen te bepalen en toetsen.
4. Het rapport Groene Vensters Oude Rijnzone (2007) dat een uitwerking van het groen(blauw)programma en recreatieve verbindingen bevat.
5. De Verkenning Venster Bodegraven-Woerden (2006) en de Strategische Agenda Gouwe Wiericke (2007).

Belangrijke uitgangspunten waarop het Rijk de uitvoering van het project beoordeelt:

1. De integrale gebiedsontwikkeling vindt plaats binnen het beleidskader dat geldt voor het Nationaal Landschap Groene Hart (conform Nota Ruimte: ja, mits-regime, versterking kernkwaliteiten Groene Hart, migratiesaldo nul, ruimte voor lokale en regionale bedrijvigheid, maatvoering, schaal en ontwerp zijn bepalend voor het realiseren van de ruimtelijke kwaliteit), het Uitvoeringsprogramma Groene Hart 2007-2013 en het herziene streekplan Zuid-Holland Oost op basis van de Transformatievisie Oude Rijnzone.
2. Bundeling van de woningbouwopgave en nieuwe bedrijventerreinen in de transformatiezone Oude Rijnzone om het omliggende Groene Hart hiervan te vrijwaren.
3. Het woningbouwprogramma betreft een maximum van 8600 woningen in de periode tot 2020 (5900 inbreiding en transformatie, 2700 op nieuwe locaties) binnen migratiesaldo nul en passend bij de maat en schaal van de Oude Rijnzone en de Groene Hart kernkwaliteiten.
4. Het bedrijventerreinenprogramma, waarbij t/m 2020 maximaal 220 ha bedrijventerrein wordt geherstructureerd en t/m 2015 108 ha uitgeefbaar terrein beschikbaar is voor nieuwe bedrijven. Het netto saldo bedrijventerrein is na herstructurering, transformatie en nieuwe aanleg positief.
5. De herstructurering en nieuwe uitgifte van bedrijventerreinen worden in samenhang gerealiseerd, gekoppeld aan Groene Hart kwaliteit (groene werklandschappen, kwaliteitsverbetering, ruimtewinst).
6. Bij de nadere uitwerking van de plannen wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden voor klimaatbestendig bouwen en duurzaam gebruik en inrichting.
7. De groen-blauwe kwaliteit (natuur, water, landschap, recreatie, cultuurhistorie) wordt versterkt: versterken visuele en functionele verbindingen Oude Rijnzone met omliggende Groene Hart, zowel langs de Oude Rijn als in noord-zuid-relaties, vrijhouden zichtassen over de Oude Rijn.

SAMENHANG

De projectendichtheid (en daarmee planmatige, ambtelijke en bestuurlijke drukte) rond de Oude Rijnzone is groot. De partijen zullen alert moeten zijn op de voortgang van deze projecten en wat dat betekent voor de Oude Rijnzone. Indien nodig zullen zij inzetten op bijsturen, opdat de projecten elkaar aanvullen of versterken en eventuele inhoudelijke en procesmatige tegenstrijdigheden of belemmeringen worden voorkomen of weggenomen.

Het Randstad Urgentproject de Oude Rijnzone heeft een relatie met de volgende projecten:

1. Ruggengraat voor natuur en recreatie in het Groene Hart (Natte As): het Natte As deel dat geografisch binnen het Venster Bodegraven-Woerden valt maakt integraal onderdeel uit van de planvorming en realisatie van het Venster gericht op versterking van de groen-blauwe kwaliteit (natuur, water, landschap, recreatie, cultuurhistorie).
2. Discontinuïteiten A4-A12: naast maatregelen in het openbaar vervoer moeten maatregelen in de weginfrastructuur genomen worden om de verkeersstroom (concentratie woningbouw en bedrijven in Oude Rijnzone) op te vangen en de bereikbaarheid van de Oude Rijnzone op peil te houden.
3. Compartimentering Centraal Holland: het gebied rond de Oude Rijnzone is een potentieel zoekgebied voor compartimentering.
4. Haarlemmermeer: de waterhuishouding van de Haarlemmermeer en die van het gebied rond de Oude Rijn zijn met elkaar verbonden. Het gebiedsontwikkelingsproject Haarlemmermeer bestaat ondermeer uit grootschalige waterbergingslocaties (voor zowel piek- als seizoensberging) in combinatie met het instellen van één grondwaterpeil en compartimentering. Besluiten hierover kunnen een positieve invloed hebben op de waterhuishouding rond de Oude Rijn (waterkwantiteit en -kwaliteit).

Het Randstad Urgentproject de Oude Rijnzone heeft een relatie met de volgende projecten:

5. Oude Hollandse Waterlinie: deze loopt noord-zuid door het Venster Bodegraven-Woerden en komt geografisch deels overeen met de Natte As. Hier liggen kansen om de cultuurhistorie een zichtbare plek te geven in het landschap en waar mogelijk functioneel medegebruik.
6. Veenweidepact Gouwe Wiericke: het Venster Bodegraven-Woerden is een van de deelgebiedsuitwerkingen. Het Veenweidepact volgt een eigen besluitvormingstraject.
7. Rijn-Gouwelijn: maakt deel uit van de gebiedsopgave, maar is een apart project dat een eigen besluitvormingstraject volgt.
8. Routeontwerp A12: betreft apart project, inpassing A12 maakt wel deel uit van de gebiedsopgave, heeft vooral invloed op de ruimtelijke kwaliteit van het Venster Bodegraven-Woerden.
9. Randstad 380 kV verbinding: het tracé van de voorgenomen 380 kV hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Den Haag zal het Oude Rijnzonegebied doorkruisen en heeft invloed op de te realiseren ruimtelijke kwaliteit in de Oude Rijnzone, specifiek voor de vensterfunctie. De tracébepaling van deze Randstad 380 kV verbinding volgt een apart pkb- en vergunningstraject en maakt dus geen onderdeel uit van het Randstad Urgentproject Oude Rijnzone.

RESULTAAT

Het uiteindelijke projectresultaat zal zijn:

1. Een per weg, openbaar vervoer en langzaam (recreatief) verkeer bereikbaar gebied binnen de Randstad met aantrekkelijke woonmilieus, bedrijventerreinen met Groene Hart kwaliteit (groene werklandschappen) en recreatief-toeristische attracties gekoppeld aan het cultureel erfgoed (molens, industrie, Limes, Oude Hollandse Waterlinie, Fort Wierickerschans).
2. Een gebied met sterke visuele en functionele verbindingen (recreatief en ecologisch) met het

omliggende Groene Hart, zowel langs de Oude Rijn als in noord-zuidrelaties.

3. Concentratie van woningbouw en bedrijventerreinen in de Oude Rijnzone, waardoor het Groene Hart buiten de transformatiezone Oude Rijnzone zoveel mogelijk wordt gevrijwaard van nieuwe woningbouw- en bedrijventerreinenlocaties.

DIENSTREGELING EN TE NEMEN BESLUITEN

De Partijen zullen zich inzetten om tijdens deze kabinetsperiode te komen tot de volgende stappen en besluiten:

1. Besluit Uitvoeringsprogramma 2008-2020 en ondertekening nieuwe regionale samenwerkingsovereenkomst door de regio (medio 2008)
2. Besluit oprichting regionale uitvoeringsorganisatie door Stuurgroep de regio (medio 2008)
3. Inzet Kwaliteitsteam door Rijk (2008)
4. Uitvoering Pilot Ontwerpen met Water door Rijk (2008)
5. Besluit over bedrijventerreinenstrategie door de regio (2008)
6. Concretisering van de Transformatievisie 2020 via gebiedsuitwerkingen (in clusters) en ondertekenen van clusteruitvoeringscontracten door de regio, inclusief besluit over eigen bijdrage publieke partijen aan deze deelplannen. (2008-2012)
7. Besluit over uitvoering herstructurering bedrijventerreinen Broekvelden, Rijnhaven, Grootte Waard, Oosthoek (middelen, vergunningen) door de regio (2009)
8. Besluit over uitwerking aansluiting N11- Zoeterwoude via het programma Aansluitingen van de Samenwerkingsagenda Zuidvleugel (2009)
9. Besluit over financiële bijdrage uit Nota Ruimte Budget door het rijk (2009)
 - a. Resultaten (M)KBA najaar 2007
 - b. Beoordeling (M)KBA door CPB/RPB/MNP voorjaar 2008
 - c. Besluit Verkenningfase, start Uitwerkingsfase eind 2008
 - d. Opstellen business case 2009
 - e. Opstellen procedureel kader uitvoeringsfase inclusief 2009
 - f. Besluit Uitwerkingsfase, start Uitvoeringsfase eind 2009
10. Besluit bijsturing na eerste monitormoment door regio 2010
11. Gefaseerd uitvoeringsbesluiten en start realisatie door het rijk (2008-2020 (finish))

Het rijk biedt de regio de mogelijkheid samen een Kwaliteitsteam in te zetten om uit te werken hoe de gewenste ruimtelijke kwaliteit geborgd kan worden in de uitvoeringsfase, bijvoorbeeld in bestemmingsplannen.

Het rijk biedt de regio de mogelijkheid om samen een pilot Ontwerpen met Water uit te voeren voor het Natte As deel in het Venster Bodegraven-Woerden, waarbij je via ontwerp keuzemogelijkheden voor de uitvoering in beeld brengt gericht op ruimtelijke kwaliteit en medegebruik. De pilot kan bijdragen aan het verkrijgen van draagvlak voor de Natte As en snellere uitvoering van de plannen in dit gebied.

WETTELIJKE PROCEDURES

Het programma tot 2015 van project Oude Rijnzone is opgenomen in de partiële herziening van het streekplan Zuid-Holland-Oost, door Provinciale Staten vastgesteld op 30 mei 2007.

De lokale planologische procedures moeten doorlopen worden.

FINANCIERING

De uitvoeringskosten worden op dit moment geschat op € 80 tot € 150 miljoen (afhankelijk van het uiteindelijke ambitieniveau groen en infraprogramma) exclusief kosten herstructurering bedrijventerreinen.

Dekking vanuit het rijk

Een definitieve bijdrage van het rijk is nog niet vastgesteld. Het gaat hierbij onder meer om een mogelijke bijdrage

uit het Nota Ruimte Budget en mogelijke toekenning van TOPPER-subsidie.

Dekking vanuit de regio

Een definitieve bijdrage vanuit de regio (provincies, gemeenten, waterschappen) is nog niet vastgesteld. De uitgangspunten voor de regionale bijdragen worden vastgelegd in de regionale samenwerkingsovereenkomst.

Dekking privaat

Er is nog geen zicht op de financiële bijdrage uit private bronnen. Marktpartijen zullen naar verwachting de uitvoeringscontracten mede ondertekenen, omdat zij bereid zijn te investeren in de realisatie van het project. Het ligt in de verwachting dat gebiedsontwikkeling meerwaarde oplevert, waarbij de opbrengsten uit (rode) ontwikkelingen kunnen worden geïnvesteerd in ruimtelijke kwaliteit. De Partijen streven hiernaar.

ORGANISATIE

Uitvoeringsbesluiten over het project Oude Rijnzone worden genomen door de Stuurgroep Oude Rijnzone waarin de betrokken overheden (rijk, provincies, gemeenten, waterschappen) zijn vertegenwoordigd.

De voorzitter van de Stuurgroep is de gebiedsgedeputeerde Oude Rijnzone van de provincie Zuid-Holland.

De leden van de Stuurgroep Oude Rijnzone zorgen voor draagvlak bij en formele besluitvorming door hun college van gedeputeerden en Provinciale Staten, college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad.

Het projectbureau Oude Rijnzone vormt het dagelijks coördinatiepunt.

Maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven zijn vertegenwoordigd in de klankbordgroep Oude Rijnzone.

In 2008 zal per uitvoeringscontract van (clusters van) deelprojecten overleg en besluitvorming plaatsvinden over rol en inzet van maatschappelijke organisaties en marktpartijen bij de uitvoering. Er zijn zo'n 75 organisaties (burgers, ngo's, bedrijven, etc.) actief betrokken bij het project Oude Rijnzone.

SLOTBEPALINGEN

De afspraken zoals geformuleerd zijn niet in rechte afdwingbaar.

In de algemene inleiding op deze bestuurlijke afspraken zijn twee elementen nader uitgewerkt: het mandaat van het projectduo en de financiële informatie.

**De minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer**

**De gebiedsgedeputeerde Oude
Rijnzone van de provincie Zuid-Holland**

Dr. Jacqueline Cramer

Tonny van de Vondervoort

Vastgesteld op 29 oktober 2007